

CONCIO
AD
CLERVM
HABITA
OXONII DIE

Martis post Comitia

An. Dom. 1609.

AVTHORE LIONELLO DATA

tunc temporis Collegij

Bailiolensis Socio

OXONIAE,

Excudebat IOHANNES LIGHTFRIED

Almae Academiae Typographus.

Anno Dom. 1631.

CONCITO

AD

CLERVM

HABITA

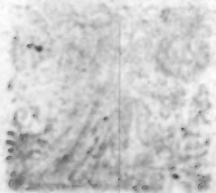
OXONIE

Municipal Council

1622

AVTHOR

1622

OXONIA

Excelsior Johannes Lichten

Alma Academia Typographia

anno Domini 1622

Amicis meis Oxoniensibus.

Concionem, quam multis abhinc annis
ad Clerum habui, iam tandem ad
Prelum mitto: certè non aliam ob
causam, nisi quòd illa, in plenitudine
erumnarum mearum, mihi multo solatio fuit. Si-
quidem ex illà memini, non alia accidisse mihi,
quàm quæ lectissimis Dei servis, sapiens acciderunt,
neq; Sathana malitiam maiori cum aestu in me fla-
grasse, quàm olim in Apostolos Christi exarserat,
cum eos à Domino cribrandos petijt.

Etenim in novo isto, neq; tam novo quam terri-
bili morbo, qui vniuersam penè familiam meam,
miserè vexavit, amisi filium meum natu maximum,
ex Æde Christi Bacalaureum, juvenem (ne quid
amplius dicam) & ætate & indole florentissimum:
amisi Ancillam, supra omnes quas unquam habui,
fidelissimam. amisi vetulam vicinam meam, & no-

mine & re verè Christianam; quæ dum meos per sex
integras septimanas diligentius attenderat, tandem
ipsa, eodem correpta morbo obiit. At quid ista?
quid illa? quid omnes? quid omnia? Si ad v-
num lobum comparentur, quam levia? quam
parvas quam nullas quam nihil sunt? Quid ergo?
numquid ego vos (O Amici mei) sic compellare de-
beo, ut ille suos? Misere mini mei, Misere mini
mei, (O Amici mei) quia manus Domini te-
tigit me: Imò potiùs, Gratulamini mibi, Gratu-
lamini mibi. (O Amici mei) quia misericordia Do-
mini, supra iudicium suum in me mirificè trium-
phavit. Valete: & si quid in istâ concione, vobis
quovismodo ad Dei gloriam arriserit, satis est: sin-
minus, saltem gaudete, vos non aliud pro amico ve-
stro, quam vnius horæ dispendium subisse.

Ex Ædibus meis
Whitchfordienlibus.

Ian. 23. 1631.

Vester ad omnem observantiam
paratissimus

LIONELLVS DAYB

Lucæ 22. versu 31.

*Ecce Sathanas expetivit vos vt cribraret
sicut triticum.*

IN Vtapiensium Rep. quam ita *Dans*
Thomas Morus descripsit, vt Orato-
rem *Tullius*, vt Regem *Xenophon*, vt
Foeminam *Solomon* Proverb; vltimo,
non quæ fuit sed qualis esse debuit,
Ibi non alea ludebant Cives, aut chartis pictis, sed
lusu quodam utebantur, quem ille latrunculorum
ludo non dissimilem dixit. Quo in ludo inquit per-
quam scite ostenditur, & vitiorum inter se dissidium;
& adversus virtutes concordia; item quæ vitia qu-
bus virtutibus se opponant; quibus virtutibus oppug-
nent, quibus machinamenta ab obliquo adorian-
tur, & rursus quæ præsidia virtutes vitiorum vires in-
fringant, quibus telis eorum tela retorqueant, quibus
artibus eorum artes eludant, quibus deniq; modis al-
terutra pars victoria compos fiat.

Quis iste lusus fuerat, aut quæ Resp. quam *Morus*
noster.

noſter è ſuo cerebro, vt olim *Iupiter Minervam*, af-
fabrè formavit, non multum reſert; At (*Viri Patres*
& *Fratres*) quam ille pugnam levem, & ludicram,
ad Civium ſuorum voluptatem lepidè produxit,
eandem ego ſævam & ſeriam ad animarum noſtra-
rum ſalutem in oculos & aures veſtras prolaturus
ſum: Vbi non vt in vmbra, ſed re ipſâ certant & ipſa
virtus & ipſum vitium; nempe *Spiritus & Caro*,
Cœlum & Inferi, *Michael & Draco*, *Mors & Vita*,
Homo & Diabolus.

Etenim ex quo decretum illud, quod certius du-
rabit quam ſolis curſus, ex ore Dei contra ſerpèn-
tem exiit, *Ponam inimicitias inter te, & inter muli-*
erem, inter ſemen tuum, & ſemen eius, certè horri-
bile eſt audire & fraudes, & dolos, & apertas vires
& occultas inſidias, quibuſcum ille contra Huma-
num genus ita prævaluit, vt vrbes, imperia, popu-
los, notos & ignotos nobis, ad ſuum iugum & im-
perium totos redegerit: Interim cum ille, qui in ex-
cellſis dominatur, ac ſi poſſeſſio ſua non maior in
terrſ eſſet, quàm punctum in lineâ, quàm atomus
in ſole, quàm terra *Alcibiadis* in orbis tabulâ, vel
nulla vel non apparens, pro univërſo terrarum or-
be, tantum ille *unicam columbam, unicam vineam,*
ſponſam unicam, terram unicam, Populum unicam
ſibi vendicaviſ, quem ille nudum, famelicum, ino-
petum, illotum aquâ, ſeditum ſanguine, & aquâ
mandaverat, & oleo unxerat, & ſaſcibus ligaverat,
& ſericis veſtiverat, & gemmis ornaverat, & tor-
quem aureum in collo, armillas aureas in manu, co-
ronam auream in capite poſuerat: Et tamen in iſto
populo

populo Num omnes Israelitæ qui de Israele: Num in agro isto nulla zizania? in istâ vineâ nullæ vulpeculæ? Num ita exulavit Dæmon ab istâ terrâ vt nullam in Hierosolyma domum? nullam familiam? nullos filios habuerit? nullos in foro? nullos in templo? nullos in palatio? Num eos omnes illæsos, intactos, intentatos reliquit? Num sorte contentus suâ nihil vltra molitus est? Nihil minus: sed vt *Haman* in *Hessere* divitias, opes, liberos, potentiam in Aulâ, authoritatem cum Rege, epulas cum Regina arrogantiùs ostentans, & tamen ad vxorem inquit, *Cum hac omnia habeam, nihil me habere puto, quamdiu videam Mardocheum ad fores Regias sedentem*: Ita & *Haman* iste cum hiatu suo in explebili, etiam si omnes terrarum plagas, vnâ tantum exceptâ, solus teneret, tamen nihil se habere censuit, quamdiu vnâ hanc ad fores regias sedentem, ad templum Domini adorantem videret. Hinc est quod vires omnes, totumq; *Flyssen* induat, vt populum istum, quem Deus sibi proprium dicaverat, quocunq; modo corrumpere: quod & effecit tanto cum successu, vt pro vno *Davide* multos *Achabos*, pro vno *Michaiâ* quadringentos mendaces spiritus, pro vno *Eliâ* qui exulauerat vt *Pelicanus* in deserto, vniuersum penè *Israel* ad se pertraxerat: ita vt *Israel* dilectus Dei, iam factus sit non quasi Gentes, sed peior *Sodomâ*, & *Gomorrhâ*, quæ inter Gentes erant pessimæ.

Ecce sic vicit, superavit Dæmon, sic atris inuentus equis triumphum egit de orbe domito, vsq; dum Deus promissi memor, & virgam de radice

Iesse

4. CONCIO AD CLERVM.

Iesse, & Leonem de tribu Iuda, & Filium de semine mulieris emitteret, qui caput eius contereret, qui regnum eius disperderet, qui protestatem eius in terris aut prorsus everteret, aut multum minueret: quod cum videret ille, neq; tremens expalluit, neq; victus succubuit, sed plenus irarum, vt catulis orbata tigris, in eum totus insiluit.

Etenim non citius mater partui vicina parata est vt pareret, quam partum expectat Draco vt infantem devoret. Non citius natus est quam eum *Herodes* quaerit, vt adoret? imò vt occidat: etenim quem modo illum adoraret? qui *proprio filio non pepercit, vt Eum perderet*; Non citius adolescit, & orbis salutem esurit, sititq;, quam Eum in excelsum montem ducit Tentator, ibi vrget, sollicitat, instat, ostendit mundum, & mundi regna, promittit non vnum aut alterum, sed *Hac omnia tibi dabo si praestatus adoraveris me*: Non citius in aetate maturefcit, & voluntatem Patris sui operatur in *Claudis, Cæcis, Mutis, Ægrotis, Mortuis*, quam eum *alij Publicanum, alij Peccatorem, alij Venesicum, alij Potatorem, alij Blasphemum* Ore blasphemo praedicant.

Non citius, sed hic me reprimo, vt medio in cursu retentus equus, nam & hic quasi in medio malorū subsistit Christus; vtpote qui multa à tergo reliquerat, sed ante oculos plura ferenda cerneret: etenim nondum sanguinem sudaverat, nondum impurissimum Proditoris osculam tetigerat, nondum ingratiſſimum populi clamorem, *Crucifige* audierat, nondum alapas & sputa fatida toleraverat, nondum
scuticæ

scuticæ dolores senserat, nondum coronam spineam
 in capite gestauerat, nondum in cruce pependerat,
 nondum acetum cum felle mixtum potaverat, non-
 dum vocem illam verè lamentabilem emiserat, *Eloi*
Eloi Lamafabachthani, nondum omnia concluderat
 cum illo Cygneo cantu *Consummatum est*, & ta-
 men, nè maiora pati, quam ipse statuerat, videretur,
 versu 21 istius capituli, & proditorem sui, & prodi-
 torem designat, certè non tam sibi ipsi quam illi in-
 dolens: & rursus, nè discipuli sui (qui hucusq; se-
 cum permanserant) ex eius malis aut animum aut
 fidem abicerent, versibus 29 & 30 ijs regnum dis-
 ponit, quale sibi pater disposuit suus, scilicet *ve-
 dant & bibant super mensam suam, & sedent super
 thronos, & iudicent duodecim tribus Israelis*. At in
 textu meo, nè illi ex isto regno, aut nimis insolesce-
 rent, aut nimis otiosi, cum illo populo de *Laish Iu-
 dicum* 18, nihil metuerent, etiam & ipsis *Iudam* al-
 terum demonstrat, non in obscuris, aut dubijs, sed
 planâ, apertâ, distinctâ voce, vbi nulli Mæandri,
 nulli verborum labyrinthi: etenim quid planius?
 quid apertius? quam *regnum vobis disposui*, sed no-
 lite intumescere, nolite securi esse: etenim Hostis ad
 fores astat: si queritis *Quis sit Sathan*, est: si igno-
 ratis quid velit, *expetit cribrare*: si modum postula-
 tis, modus est sine modo, *sicut triticum*: si Quos;
 non Græcos, aut Barbaros, sed in odium & mei &
 vestri *ui*, *expetit*: & ut ista raris firmâq; habeant,
 videte notam quam appoluit in fronte, notam,
 quam hic notasse sufficiet, & Attentionis, & De-
 monstrationis, & admirationis, & Exultationis, &
 Lamentationis

Supra omnes Principes quos habebat, ita & fuit iste in Hierarchiâ coelesti, super omnes thronos & potestates, usque dum malum medicatus in corde diceret, Ascendam supra nubes, & ponam solium meum super astra Dei, & ero similis Altissimo; arcum vel discobaciliâ quantum mutatur: etenim ut fulgur de celo decedens, Qui color albus erat nunc est color niger albus; Qui nuper stella fuerat, & stella manna iam lucem perdidit, & factus est ut Princeps tenebrarum; Qui nuper solis instat, in celo emicuit, aurora pulchrior, iam in inferno dominatur Carbone nigrior; Qui nuper primus fuerat, vitam Domini, ut Iob loquitur, primus tempore, primus dignitate, iam in æterna tempora factus est vilissimus, inter omnia quæcumque Deus fabricaverat. Et tamen in vilitate istâ nec animum perdit, nec arrogantiam. Sed ut Dionysius cum à regno delectus esset, tyrannidem in pueros exercebat: ita & iste, cum à celo deiectus esset, tyrannidem in terrâ usurpavit: ubi Medea instat, in odium Iasonis, Nevis in Iasonis natos: Ut ille reprobus & reiectus à Domino cum Navi non posset, eius amicos etiam si sacerdotes, occidit, ita & iste, cum Deum nequeat attingere, in eius filios & amicos misera debuccant.

Celebre est, quod de Pantherâ referunt historici, cum in hominem ita exacerbescere, ut ferrenam possit hominis imaginem ita furit & insanit in Deum diabolus, ut ob eius odium ferrenon possit hominem, quia factus est ad eius imaginem. Siue invidia ductus, quod homo à terrâ natus, in celum ascenderet, cum ille coelestis Angelus in infima ter-

CONCIO AD CLERUM

supra omnes Principes quos habebat, ita & fuit iste in
Hierarchia coelesti, super omnes thronos & potesta-
tes, usque, dum thalamum medicatus in coeelo diceret,
ascendam supra nubes, & ponam solium meum super
astra Dei, & ero similis altissimo, at tunc vel dicto
citius quantum mutatur, etiam ut fulgur de caelo
decidens, Qui color albus erat, nunc est corporis
albo, Qui nuper stella fuerat, & stella manna-
lam lucem perdidit, & factus est ut Princeps tene-
brarum, Qui nuper solis instat, in caelo emicuit, au-
roram pulchriorem, iam in inferno dominatur Carboni
nigrior, Qui nuper primus fuerat, vicarius Domini,
ut Iob loquitur, primus tempore, primis dignitate,
iam in aeterna tempora factus est vilissimus, inter
omnia quaecumque Deus fabricaverat. Et tamen
in vilitate ista nec animum perdit, nec arrogantiam.
Sed ut Dionysius cum de regno deiectus esset, tyranni-
dem in pueros exercuit, ita & iste, cum de caelo
deiectus esset, tyrannidem in terram usurpavit, ubi
deus instat, in odium iustis, sicut in iustis ha-
tos, Vt ille reprobis & reiectus a Domino, cum non
videm non posset, eius amicos etiam si sacerdotes,
occidit, ita & iste, cum Deum nequeat attingere,
in eius filios & amicos misere debuccavit.

Celebre est, quod de Panthera referunt histo-
ria, tam in hominem ita exacerbesse, ut ferre non
posset hominis imaginem, ita fuit & insanie in De-
um diabolus, ut ob eius odium ferre non posset ho-
minem, quia factus est ad eius imaginem. Siue in-
vidia ductus, quod homo de terra natus, in caelum
ascenderet, cum ille coelestis Angelus in infima ter-

rarum decessus esset: fide malitia, quoddam ipse
 damnaretur, & alios damnari cuperet, sicut ille in
Suetonio ad Neranem, ita *omnis* *homo* *propter* *se* *itaque*
 ita & iste cum ruina sua sitiat ruinam totius orbis.
 Sive fame laborans animarum plus quam *Erisich-*
thonis, ut illi epulas in epulas, ita iste animas in ani-
 mis quatrat, ut devoret. Ut cumq; sit, ratio, sit natura,
 sit diuus furor, certum est cum humano generi ho-
 stem esse infestissimum. Atq; etiam si, quod sepius
 fieri solet, Professa perdant odia vindicta locum,
 tamen ille & iras & odia proficitur sua, ut *Aristides*
 ille in *Plutarcho*, cum *Persia* legatus pacem postu-
 laverat, *Fides* hunc solem? inquit, quam diu *Sol* sit
 in suo cursu videbitur, tam diu bellum cum *Persis* ha-
 bebimus; ita & isto nec celat, nec dissimulat maliti-
 am suam, sed clamat, proclamat plusquam *Siceni*
 rea voce, quam diu solis & lunæ cursus durabunt,
 tam diu cum filiis hominum, ut *Iuno* cum *Hercule*
Aeterna bella pace sublata geram.

Et nam quandoq; aut viribus, aut potentiâ destitu-
 tum esse putemus, Videamus, si placet, eius milites,
 & socios, & duces, & arma, & belli machinas, qui-
 bus cum ille bellum indicit universo orbi. Quæ om-
 nia facilius apparebunt, si cum ex suis titulis, & no-
 minibus, ut *Leonem* ex ungue, ut *Herculem* ex pede,
 ut terram *Canaan* ex racemo mensurabimus; Vbi
 quæ veteres Poetæ fabulati sunt de suo *Proteo*,
 & *Nabeo*, & *tricipite Cerbero*, & *Cestimano*
Briareo, & illa *Heterogenea Chimera*, de suis *Polyphe-*
mon, *Hydris*, *Centauro*, & undiq; oculatis *Argis*, ea
 omnia (ut tot *Murios* in vno *Cesare*) in hoc vno vi-
 debitis

debitis: Etenim quem isto in loco *Sathanam* appel-
 lat: *Seruator* noster, eundem passim Scripturę vocant
Serpentem, *Serpentem tortuosum*; *Serpentem anti-*
quum, *Spiritum malum*, *Spiritum mendacem*, *Prin-*
cipem Aeris, *Rectorem mundi*, *Accusatorem Fra-*
trum, *Damonem*, *Diabolum*, *Leonem ragentem*,
Draconem rubrum, *Angelum abyssi*, *Behemoth terre*,
Leviathan aquarum: cuius corpus quasi sentum fusi-
 le; cuius sternutatio quasi splendor ignis; cuius ex ore
 scintillant ignita lampades; cuius & naribus pro-
 deunt fumi; sicut ex ferventi ulli; cuius halitus, vel
 halitus leonis fortior; prout ardere facit; cuius cor in-
 duratum est: ut lapis; cuius ossa compacta sunt; ut aris
 fistula; qui ferrum reputat sicut stipulam; & hastam
 sicut lignum putridum contemnit: hic ille est: ut *Tob*
 loquitur; qui dominatur super omnes filios superbia:
 revera hic ille est & *Ismael*, & *Edom*, & *Ammon*, &
Assur, & *Tyrus*, & *Sidon*, & *Gog*, & *Magog*, & *A-*
baddon, & *Apollyon*; qui a iactis mundi fundamentis
 ad hac usque tempora; in homines omnes & super-
 bos, & humiles; & pios, & impios; grassatus est:
 Qui etiam si; ut *Horatius* *Cotles* contra *Helorus* fecit; ut
Archimedes incomparabilis ille *Mathematicus*
 contra Romanos; ita & solus contra tot orbis ho-
 minum; quos sunt in Orbe homines pugnare possit;
 tamen solus non est: sed exercitum habet *Leo* *Leo-*
num; qui Catuli omnes ex eius genere; ad eius in-
 tum & imperium ubique militant: cuiusmodi sunt illi
septem spiritus; *Mathæi* *duodecimo*; *Illi* *Logia* *ma-*
lorum *Damonum* *Marci* *quinto*; *Illi* *Principatus*; &
Potestates; & *spirituales nequitie*; ad *Ephesios* *sex-*

to; Illæ innumerabiles locustæ Apocalypscos noho. Neq; inermes sunt isti, vt olim Israelitæ, *quoniam de non erat faber in Israele* sed pro telis habent, non æs, aut ferrum, aut fundos, aut hastas, aut iacula cornea, sed *zela ignea*, vt loquitur Apostolus, quæ non tam cutem aut carnem vulnerant, quàm intus in animo hærent, ibiq; magis æstuant, *quàm qui caminis ignis æstusis furit.*

Heu! quot Neronēs? quot Decij? quot Dioclesiani? quot Apostatae Iuliani? quanquam quid ego aut Neronēs, aut Decios, aut Dioclesianos, aut Iulianos nominem? quorum iras & furores alij *ulcerulas transferentes*, alij breues insanias, alij inania fulgura, alij *Nubes sine aqua*, alij *locustas sine cauda* appellârunt: quid eos nominem? quorum enses, & ignes, & rotas, & equuleos, & ungues & ora bestiarum etiam & faminae & pueri superârunt: Certè leuia sunt illa, quæ ferre, perferre possunt fæminæ vires: & tamen inter istos, aut inter homines cuiuscunq; demùm feritatis, nemo vnquàm tam barbarus, aut immanis fuit, quin eum aut mollis responsio, aut humilis submissio lenire potuit, nemo vnquàm tam ferreus, ad cuius iram non satis fuit occidisse hostem: nemo vnquàm tam insolens, qui solus vniverso Orbi bellum indiceret. Iratus erat supra modum David, cum in furore iurauerat, *Hæc faciat Dominus inimicis David, & hæc addat, si reliquero ad Nabal de omnibus quæ ad ipsum pertinent, vel vnum qui mingat ad parietem*, & tamen quæ loquuta est Abigail, & quæ fecit, cum verba mollia, & dona suavia attulerat, ita eius animum mutaverunt, vt altâ voce excla-

exclamaret, *Benedicta sis tu, & benedictum sit elo-
quium oris tui, quia prohibuisti me badi ne irem ad
sanguinem.* At iste sanguisugus, nec prece flebitur,
nec precioso, sed quemcumque traxerit in sua retia, ortu
virgeat obsecret? queratur? culet? dei omnia quae
possidet? tamen,

Et dura cantes undiq; intrachabilis
Resistis undiq; vota sic spernis sua.

Ferrei erant, & supra modum adamantini illi
Fratres in malo Genes. 34. qui *Sichemio* sub reli-
gionis pretextu circumcisos, turpiter occiderant:
quorum etiam si furor maledictus, ut inquit *Isach,* quis
pertinax, tamen non ultra corpus saevierunt: at iste

Bella facit, longae nec mors sibi terminat iras,

Savia sed in Mores. Mambus arma gerit.

Certe stupendum est illud, & sine parallelo piacu-
lum, quod de impiis quodam *Mediolanensi* refert
Bodinus: qui cum ad exercitum suum subiret mor-
tis horribiles blasphemantem, decipiens trucidat-
set, *Eae* inquit *generosa vultu, quae corporis vitium
cepit, & unius semper iterum cruciatur a talia.* Ecce
vel *Isach* digna vindictae suscipiens *Diabolus* in-
hiat, at enim illo nunc corpus, ut perdat, quibus ani-
mam quaerit, ut cum corpore in aeternum de-
stinet.

Postremo, familiaris est ira hominis in homi-
nem, gentis in gentem, ut illa infestatione, cum multis
ut multos, ut *Moyses* ad *Edon*, ut *Moyses* in *Re-
mans*, ut *Isach* in *Rehob* saevit, in alium ut
ille verum, & si formidandi essent homines,
quos sociavimus *Demonibus*, aut optaverimus *Philippi*

filius, eos omnes odio haberet plus, quàm Iudaico.

Sed quorsùm in istis phæreo? Sic magnis parva, sic cinerem cum flammâ, sic agnùm cum tigride, sic bilem formicæ cum Icorpionis aculeo comparare possum: etenim, si omnes omnium tyrannorum furores, insaniz, tormenta adversus fontes & infontes æquâ lance cum Sathanâ librarentur, certè non magis ponderarent, quam terræ glebulæ ad Olympum, quàm aquæ guttula ad Oceanum: cuius ut animum vobis plenius aperiam, currendum est à subiecto ad subiecti affectum: à Sathanâ ad eius appetitum, expetit. Ecce Sathanâ expetivit vos, ut cribra-
ret sicut triticum.

Parti secunda.

Vbi, ut ille magnus terrarum domitor, cum triplicem Gordij nodum dissolvere frustra latim non potuit, cum vno ictu ense dissecuit: ita & ego, cum triplicem istius Sathanâ malitiam, & appetitum & appetitûs pravitatem, & pravitatis extensionem diffusam & separatim explicare non possum, ea omnia vno tractatu, quasi vno ictu percurram, transigam, præsertim, cum in istis ita nodi in nodis implexi sint, & intricati, ut qui cum altero eorum incipiat, tanquàm in labyrintho aliquo, necesse sit, ut in alterum incurrat: ita sedent, & simul ambulant Hippocratis gemelli, ut ubicunq; mentio futura sit de Sathanæ appetitu, ibi necesse est ut sit malum, & malum sine modo. Etenim nunquid ex tribulis vva, ex spinis rosa? num aliquis ex Oedipo puer? num ex Demitio & Agrippinâ quidquam nisi detestabile, & malo publico natum? num ex Sathanæ appetitu prodire potest quod non Terribile, durum, pestilens, atrox, se-

emul

rum?

runte Vbi cunq; atra Tamerlanis signa, ibi cadet & ruina sine misericordia: vbi cunq; vel titulo tenus *Sathanas*, ibi expansa sunt sua signa, quæ *Sauli* instat, spirant nihil nisi eadem & sanguinem.

Miserum est in homine (vt mellitissime *Bernardus*) cum eius ignauiam sequatur curiositas, curiositatem concupiscentia, concupiscentiam consensus, consensus consuetudo, consuetudinem contemptus, contemptum affectus & delectatio peccati: quippe negligentia tardat, curiositas impedit, concupiscentia illaqueat, consensus ligat, consuetudo obdurat, contemptus precipitat, delectatio in mala deget ad ruinam: certe adeo in profundo maiorum verlatur *Sathanas*, vt nulla ex re maiorem capiat voluptatem, quam ex nequitis suis: ita vt voluntas, ratio, appetitus, sensus, quicquid in illo sit, quicquid extra, id omne tendat, vt cum nefario illo Proditore ad incendium suum ruinam addat.

Notum est illud quod de viro femina, de marito vxor prædicauit. Et nomen eius ita & natura secundum nomen suum *Malitius* est & *Malitia* est cum ipso: certe vt *Sathana* nomen ita & ipse, secundum nomen suum malitiosus est, & malitia est cum ipso: etenim vt oculos & animum paleat in sanguine, vt sudet, algeat, vigilet, invigilet ad ruinam, vt querat, petat, expectat ad perditionem, vt sentiat, probeat, purget, libret, cribret, ventilet, euentilet & ista omnia cum voluptate, quid hoc est aliud quam in extremitate malitiæ extremum esse?

Horrenda sunt quæ de *Hannibale*, *Vitellio*, *Cassio* memorant historia: quorum alter, cum fossas videret

videret repletas humano sanguine, exclamasse dicitur, *O formosum spectaculum!* alter post pugnam *Bebriacum* cum suis abhorrere cerneret a cadaverum tabe, detestabili voce loquutus est, ut loquitur *Suetonius*, *Optimè olei occisus hostis, sed melius crovis.* Tertius queri solebat de temporum suorum felicitate, ideoque aut *cladem Parianam*, aut *ruinam qualis ad Fidenas*, aut *eadem*, aut *famem*, aut *incendium*, aut *hiatum* aliquem optasse dicitur, scilicet ut eius imperium notabili aliquo vulnere insigniretur. Ecce sic olim saevierant aut ira aut furore rapti, non homines sed hominum monstra: at vitra istos sic *Levit Diabolus*, ut non ex ira aut furore, sed ex natura sua crudelis esse videatur, cum nihil agat, nihil concutur, nihil cogitet, quod non fatale sit humano generi.

Nullum *Neronianæ* crudelitatis maius indicium, quam quod cantus quos canere solebat, fuerint de *Hercule insano*, de *Oedipode excacato*, de *Gresse maritida*, de *Canace parturiente*: nullum Diabolice malitiae maius argumentum, quam quod omnes eius intentiones, inclinationes, machinationes sint de furtis, adulteriis, blasphemijs, rapinis, perurijs, omnes eius ad Deum petitiones, postulationes sint de supplicijs, flammis, tormentis, æternis tum corporis tum animi torturis, cruciatibus. Ista nisi ita sint, quorsum clamores & rugitus sunt? quorsum perpetua eius in terris ambulatio, ut querat, quæstos ut inveniat, inventos ut capiat, capros ut perdat, perditos ut devoret? quorsum tot vota? tot desideria non ut porcos in mare precipitet, non ut bellas rix

igne

igne aut aqua suffocet, sed ut homines premat, op-
primat, obruat. Quorsum in textu meo appetitus
iste ut Apostolos *tribret*, hoc est ut agat, agitet, dis-
cutiat, ferat, rapiat, huc, illuc, per prospera & ad-
versa, per famam & infamiam, per gloriam & igno-
bilitatem, per vitam & mortem, ut continua ista a-
gitatione, eos quovis modo aut ad adorationem sui,
aut ad desertionem Christi posset impellere? Ete-
nim quid aliud cribrare boni significat, quam ex me-
taphora, ut rustici in annis, & ventilabris suis tri-
ticum cum palea, huc illuc, susq; desq; agunt, impel-
lunt, agitant: aut sicut rusticorum familiae, farinam
in suis cribris versant, reverbant, trahunt, abigunt,
usq; dum omne quod purius est, in dolium excusse-
riat, & nihil in cribro nisi sursumculi reliquerint: ita
& *Domine* per tentationes, quasi per ventilabris suas,
in aream istius mundi, triticum cum palea, hoc est bo-
nos cum improbis, sursum, deorsum iactat, ut ex ijs
veritatem, & fidem omnem, tanquam puriorem e
cribro farinam possit excutere, & nihil in *crubo a-*
nimi, nisi quod sanctum est, tanquam sursumculi re-
linquat, ut loquitur *Martinus* apud *Reynoldum*.
Istud ut illustrem vobis, deesse non possunt ex-
empla, cum ab ipso temporis initio, per tot aetates
& secula, nemo unquam vixerit, qui cribro suo non
agiturus fuerit: inter tot mille millia animarum,
tantum ego unam producam, in quam de vires &
vires omnes evomuit *Sathan*, ac si experiri vellet v-
trum Leone magis, an Vulpe nocere posset, nihil
in ausum, nihil in mentatum reliquit, quod vel huius
astutia, vel illius potentia asserere potuit. Nostis

ad malum & propter malum poenas exposcere, hoc est verè Diabolum esse, ut *Lactantius & Chrysostomus* affirmant. Interim (quod hic observari cupio) si tanta sit eius malitia, ut iustos & puros corde audiat apud *Deum* arguere pro iniustis & hypocondriis; centè horresco referens, quantè cum audaci *Delator* iste nostra peccata ad eolum desorat. Si ille plagas & poenas contra iustitiam *tibi* postulavit & obtinuit, quas poenas impetrabit contra nos, quorum iustitia non nisi cum *pauca mensurata* comparari potest; sed pergo.

Ecce inquit Dominus, universa quæ habes, in manu tua sunt, tantum in eum inponam manum. Ecce iudicium & misericordiâ Dei: Moyses in aquas proijcietur; ibi iudicium; sed non ultra ripas aquarum; ibi misericordia: Daniel ad Leones protrudetur; ibi iudicium; sed obthurabuntur Leonum ora; ibi misericordia; *tibi* substantia erit in prædam Demoni; ibi iudicium; sed corpus eius non tangeat Demon; ibi misericordia. Oves, & boves habebis & pecora campi (ut vxor Potipharis Iosephi pallium, ut maris voracitas naufragium Pauli) sed ipsum non habebit ipsum non tangeat; *in ipsum in moueam manum, sed extra se quæcumque sunt, in tua manu sum.* Quod cum audiret ille, velocior Buro currit ad prædam; & Deus bonè! quanta cum celeritate, & oves, & boves, & camelos, & asinas, & seruos, & ancillas, & filios & filias, ad vnum omnes misere vultat.

Caligula & referent *Santonio*, non tenebat in quemquam, nisi urebris & minimis verbis sibi videretur. *Suit*, addita ratione, ut se mori sentiat. Ecce alterum

Caligulam, qui finem alterius mali facit gradum
 futuri non ut pessimus ille Principis Institutor, qui
 beneficia sensim instillanda, ac iniurias & simul, & se-
 mel omnes effundendas docuit: Etenim hic, illius
 Magister, paulò tranquillior in suis iniurijs interen-
 dis, non vno ictu concludit omnia, sed malum malo,
 & plagam plagæ superaddit, ut pote, qui cum Cali-
 gula torqueat acerbius, idèq; primo boves & asinas
 per Sahaps abstulit; 2º Oves consumpsit per ignem de
 calo venientem; 3º Camelos per Chaldaeorum agmina
 surripuit; 4º Filios & filias per ruinam domus con-
 trivit; ita sensim, & pedicentim dolores doloribus,
 ut vndas vndis, ut fluctus fluctibus cumulavit. Ec-
 quod dolores Iobi magis augere posset, non primo
 in loco filios & filias oppressit, nè leuius ferirent
 quæ sequerentur: etenim quid ille oves & boves cu-
 rasset, si filios perdidisset? idèq; à minimo inci-
 pit, & ita per gradus surgit ad summum malorum;
 ut unusquisq; dolor suos cruciatus infligeret. At
 quodeum ad insaniam maximè adigere potuisset,
 fuit, quòd ignem de calo, dixerit, hoc est, ignem
 à Deo immissum ovium suarum greges consump-
 sisse. Ecce sycophantam, ecce ambodextrum versu-
 tissimum: antea Iobum ad Deum accusaverat pro
 hypocrisis; nunc Deum ad Iobum tradit pro in-
 iusto & crudeli Domino; ut quæ malitiâ plagam à
 Deo contra Iobum impetraverat, eadè malitiâ
 blasphemiam à Iobo contra Deum extorquere
 posset: etenim ut Deus, quem ille solus coluerat?
 cuius altaria solus visitaverat: cuius Deitatem in-
 ter tot Gentium myriades solus agnoverat: ut e-
 ius

ius ignis hanc stragem ederet? certe si Sathanam
sapuisset Iobus, dicere vel ipsi Deo potuisset. *Et
an si ego dignus quod ista patiar, tamen tu minimè dig-
nus qui ista facias.*

Cum victus esset à Cyro Croesus, petiit à Cy-
ro, ut missis ad Apollinem suis vinculis percon-
tari posset, *numquid sciret de ipso bene meren-
tes deciperet?* annon similiter Iob noster quiri po-
tuisset? annon ut Ionas pro suis hoderet, ita & il-
le pro suis ovibus irasci? annon murmurare potui-
isset aduersus Deum pro suis asinis & camelis, ut
Israelita aduersus Moysen pro suis cepis & allijs?
at ille quid fecit? num clamavit ad Dominum
pro suis armentis gregibusq; ut Gadareni ad
Christum cum suis porcis, *Discedite de nobis* non la-
mentatus est pro suis filiis, ut Rachel pro suis, *et
noluit consolari quia non erant* num ieiunavit mun-
ciulavit? num facies & cineres obvoluit in terra
incurt? nihil mirum sed victus his malis, non fru-
strus fuit, *et scidit vestimenta sua* ut si parum
fuisset, quod pallium haberet Sathanas, dedit ei tri-
am & suam tunicam: *et coepit capere*, ut nullum
mæstinæ signum daret, *carpsit in terram*, non ut
lachrymas emitteret, non ut se plangeret, sed ut ado-
raret: etenim in terra adoravit & dixit, *Natus egressus
sum de utero matris mee, et nudus reuertar, Do-
minus dedit, & Dominus abstulit, Benedictum sit no-
men Domini.*

Utinam in benedictione ista liceret concludere, sed
procedendū est, & quod magis dolet, non cum Iobi
patientia, sed cum Sathane malitia: qui post repul-
sam

sam istam neq; erubuit, neq; cessit invidia: sed hæc non succedente, aliam aggressus est viam, cumq; magis terribilem. Vulgatum est illud, quod de Gal-
lis & Cæsar, & cæteri retulérunt, *eos magis feroces esse quam fortes; in principio plus esse quam viros, in fine minus quam feminas*: at non ita Sathanas, cuius motus in malitiâ verè naturalis velocior est in fine quam in principio; ideòq; rursus se sistit in præsen-
tiâ Dei; & qui nuper tantum substantiam Iobi po-
kulaverat, iam animam & corpus expetit; *Pellens inquit pro pelle, & cuncta qua habet homo, dabit pro animâ suâ: ac mitte manum tuam, & tange os eius & carnem, & maledice tibi in faciem tuam.*

Ecce sepulchrum avidum, terram inbiantem, ventrem sterilem, ignem insatiabilem; quæ omnia vt Hirudinis filiæ semper clamant Affer, Affer; ut quum non satis fuit Sathanæ, quod oves & boves, & camelos, & Asinas & servos, & Ancillas, & filios, & filias Iobi perdidisset, sed nova verbera; nova vulnera sunt infligenda; tangenda sunt & ossa, & carnes, corpus, & anima.

Cato cum Carthaginem vidisset, nunquam loquutus est in Senatu, quin pro conclusione *Carthaginem defendam* diceret: Diabolus postquam hominem vidisset, nunquam ad Deum loquutus est, quin hominem perdendum concluderet, ac si verba eius non vt Tullij Philippica, in felle, sed vt Draconis leges in sanguine exarata essent. At vbi ripa est pro isto exarsuanti oceano? vbi frænum pro isto indomito equo? vbi circulus pro isto inferno Dæmone? certè nullus in paupere Iobo; sed ecce in manu tuâ est;

est, at animam eius nō tangat. At animam eius nō tangat? est hoc quasi in nubibus radiolus aliquis: quasi in aestu Ionathæ paululum mellis: quasi in domo viduæ Sareptanæ modicum farinae & olei, imò. vt Area ad Noam, vt Zor ad Lotum, vt sinus Abraha ad Lazarum, vt Paradisus ad Latranem, ita Nō tangat animam ad Iobum fuit. Etenim vt nihil proderit, etiam si vniversum mundum lacatus fueris, si anima intactam fueris: ita nihil oberit, si animam intactam seruaueris, etiam si vniversum mundum perdideris.

Et tamen homo sum, & in meū cum Homine sympathia, non possum non indolere & carni & sanguini: Quis enim non doleat videre turgentem Dei in vngue accipitris, autem ex grege Dei in ore Leonis, seruum ex domo Dei in manu Diaboli: qui plenus furore, vt lupus faspellus, vt vltus sanguinarius, vt serpens virulentus, vt tigris rabiosa, vt Draco deuorans, innocuum hunc & innocentem hominem aggreditur, aggressum percutit horribili vlcere, vlcere, vt habet Gregorius, & quantitate & qualitate grauissimum: ita vt Iob noster iam totus dolor & fletor fuerit, iam totus scabies & sanies, iam totus vlcus, & livor, & plaga tumens, & quasi alcer egorius Marci, iam nō nisi vlcus erat.

Certe ad spectaculum istud, non potuit non effusus ridere Sathanas, vt Nero a virois conflagratione quam ipse fecerat, illis trocidum transiens cantauit, vt Ocho in Pissini caede, quem exulam imperio habuerat, super modum letatus, cum caput eius cepit (vt loquitur Tacitus) insensibilis esse

lis iterum atq. iterum perlostravit: ut illa furens, apud Poetam, Agave, in sui Penthei disceprione clamans introducitur, Iu comites, opus hoc victoria nostra est: ita & Sathanas in ista Tobii miseria non potuit non intumescere, & exclamare ad satellites suos, Iu comites, opus hoc victoria nostra est.

Iamq; nihil votis deerat, nisi ut oculos in spectaculo isto ad plenum satiasset; ita & aures mulcere posset ad vnam vel alteram lobi blasphemiam: quam ut expeditius eliceret, & signis signa, & pares aquilas, & pila miscuit pilis; scilicet Italiam in Italiam, Herculem in Herculem, Iobum in Iobum posuit, armavit; etenim & femina & coniux sua, quæ caro in carne, sanguis in sanguine, quæ parit plusquam dimidium suæ, quæ vnum cum ipso corpus, & ferè vna anima, vnanimis esse debuit, & semper eadem in prosperis & adversis; hæc illa est quæ supra feminam, imò quæ supra vel ipsum Sathanam, martum aggreditur. Certe & oves & boves, & cætera omnia quæ lobi fuerant, abstulerat Sathanas quod David in faviente pete ad Deum dixerat; idem & ego possum dicere, *Ista oves quid fecerunt? Isti boves quid meruerunt? Isti servi & Ancillæ quid commiserunt? qui fideles in omnibus, meruerant audire illud Domini, Lucæ 19. Euge bone servi, quia fideles fuistis in minimis, etiam potestatem habentes super decem domatibus. Isti filij & illæ quid peccaverunt? qui habuerunt diuinitatem, etiam sicut inuentum in capite Aaron; istos caros Herodem in monte Sion, & habuerunt etiam ex benedictione Dei vitam in seculum, illa, illa, quæ sola perire*

perierat digna fuit, fuit illa maledicta femina, quæ
tamen sola relicta est, nam ve adiungitur nam ut con-
solatrix esset, huius ut bene finem parceret, esse non
ut æquali iugo cum ipso traheretur, nihil minus, sed
ut esset (quod & revera fuit) spina in oculis, simul-
lus in carne, pestis in animis Iobis, super & olera per-
stem, quam in corpore habuisti, sed & in mente, seu
rali voce, ad maritum clamare, Num illud peristi
in simplicitate tua? Maledicas Deo & Morere.

Ecce hic Eva fuerat, at ubi Adam? hic Dalila, at
ubi Sampson? hic Sacerdos in ubi? Ahabe hic deus fue-
rat, at ubi preda? Femina quæ manus est & instru-
mentum Diaboli, ut optime Chrysostomus, aut rari-
us aut nunquam cum Sathana in cassum laboravit, hic
cecinit Siren, sed aurem obturavit, Myffer, incanta-
vit Anna, sed Tobias incantari noluit, maledixit vx-
or Iobi, sed ille in acerbitate suorum ulcerum, quan-
do vix spiritum haberet quo loqueretur, tamen lo-
quutus est, voce verè Angelica, loquuta es sicut Eva
de sulcis, nunc bene respiciamus à Deo, & mala non
sustinebimus, sicut enim dicitur, in medio viarum tuarum non

O fortitudinem verè adamantinam! ecce Iobum
in nuditate, in sordibus, in pulvere, in cinere, in ster-
quilinio sedentem, verè sterquilinum super sterquil-
linum; & tamen quantum thesaurum in vase quam
fragili, quantum gemmam in testa quam sordida
quantam animam in corpore quam fædo exhibuit,
quantum quid ego pretiosum hoc corpus, tam
spurco, tam sordido nomine violens, contaminem?
cum eius nuditas fuit ut vestis inaurata, eius sordi-
tas ut odor aromaticus, eius ulcera ut uniones &
smaragdi,

Smagadij, eius sterquiliniū, ut thronus regalis, eius testavit sceptrum maiestatis in conspectu. Dicit certe non Absolon in sua pulchritudine, non Solomon in sua gloria tam gloriosus, ut Iob noster in suo sterquilinio: Gloriosa nuditas, gloriosus pulvis, gloriosa vlcera, gloriosa testa, gloriosum. Atterquiliniū, gloriosissimus in istis, & per ista Iobus triumphavit istis & per ista tantam de Sathana victoriam reportavit.

Prolixior fui in discursu isto: at ubi oribundita versavit Sathana, ut in Iob nostro de quo, ut Solomon de prudente famina. *Multa filia fecerunt bene, sed in supergressa est omnes*: ita & ego possum asserere, Multos in Ecclesia filios, multas filias tulisse multa, & multa cum constantia, sed *hunc supergressum esse omnes*.

Certe non Israelita fuerat, non de semine Iacobi, non vnus ex tribubus Israelis, non legem audierat, non Moysen viderat, sed extraneus, sed alienigena, sed extra terram promissionis: & tamen dubitari potest, an tantā fidem in Israele invenerit Servator noster, an tantam firmitatem & constantiam, in suis discipulis & Apostolis. Quod ut exploramus, veniamus iam tandem ad ipsos, qui meta sunt & terminis ad quem precipue tendit Sathanae malitia, Ecce Sathana expetit vos, ut tribumet sicut arithmum, *W.O.S.*

Pars tertia.

Purpurea vestes purpurea peccata, in qua quāvis quis maior qui peccat, tanto gravius delinquit, non quod maiora committat crimina Princeps, quā Populus, sacerdos quā laicus, sed quod vulgariū hominum delicta solos auctores perdant: illiū ibyctum

suum peccatum et alios ad ruinam trahens. Sequimur magnorum exempla: & quod adolescens ille in Comedia peccaverat, illud se. Iovis exemplo fecisse dixit. Hinc est quod hostis iste humani generis, non tam arbuta quam Cedros petat, non tam valles quam montes incolat: etenim hinc montes, id est, Potentes & Magni herbas ferunt, ut Deus ipse in lobo loquitur. ideoque ut Tarquinius, aliorum papaverum capite; ut Thrasibulus eminentiores specus virga defalcavit: ut ille Syrorum Rex, Chronicorum 2°. neq. contra magnos neq. contra parvos pugnare voluit, sed solummodo contra Regem Israelit: ita & iste, quoscunque, præter ceteros, illustres, & eminentes intuetur, eos adoritur, ut cum ijs, etiam & alios possit obruere. Novit enim, quod fractis columnis ruat domus, percusso vigili periclitetur civitas, vulnerato pastore pereant Oves: Quid mirum igitur? si in textu meo, hos quærat, quos novit futuros esse pastores Ovium, & Ovium Christi: Vigiles civitatum, & civitatum Dei columnas Ecclesie & Ecclesie catholice: Quid mirum? si hos cupiat, quos novit & natos & renatos esse ad ruinam imperij sui vitæ, qui Iudæos, & Gentes, qui Græcos & Barbaros, qui Arabes & Medos, & Elamitas & Cretes, & Arabes, reliquosque omnes terrarum incolas a suis tenebris & erroribus, ad lucem veritatis redacturi fuerant. Quid mirum? si hos expectat, quos novit esse dilectos Dei, Cameræ sancti, Paramphas sancte, Sacerdotes Altissimi, Privilegiarii Christi, Christos Domini, Dominos Celi, qui seaturi erant super thronos & iudicaturi duodecim

tribus Israelis: quos si in primo congressu posset opprimere, novit & vitam & mortem, & resurrectionem & coelum, & aeternitatem, & ipsam hominis in Christo salvationem, imò & Christum ipsum, & eius opera, miracula, labores, lachrymas, vigili-
 as, flagella, vulnera, coronam, crucem, clavos, Humanitatem, Deitatem, omnia in ipsis & cum ip-
 sis in aeternum peritura. Hinc est, quod tantam expe-
 ctans prædam, iras non differt suas, sed Serpentem in ovo, Arborem in virgâ, Hectorem in Astyanacte, Apostolos, cum adhuc teneri essent, & frangi faci-
 les (utpote qui nondum Christum in gloria vide-
 rant, nondum clarescere eorum acceperant, nondum Spiritum sanctum super eos descendente[m] sense-
 rant, nondum potestatem in coelo & in terrâ habu-
 erant) in ipsis eorum fascijs, & incunabilis aggreditur: & videte obsecro, quàm feliciter: imò
 potius, quàm infelicitèr.

Etenim ut eos omittam, qui Christum sequuntur, sed propter ventrem, cum turmatim deseruerant, Io-
 annis 6°, & tantum in ijs instem, ad quos tunc tem-
 poris loquutus est Servator noster, Numquid & vos
 abire vultis? certè in istos ita iacula vibravit sua, ut
 nemo ex ijs fuerit, quem non cribraverit penè ad
 ruinam: Cribravit Iacobum & Ioannem cribro
 vertiginis, cum ignem de calo evocare voluerant, ut
 Samaritanos consumerent. Cribravit Cleopam & eius
 socium cribro hæsitationis, cum in suo cum Christo
 colloquio, ita languide, & remisse loquerentur,
 Sperabamus hunc fuisse, qui redempturus esset Israe-
 lem

lenr: Cribrauit Didymum cribro infidelitatis, cum totus Scepticus diceret, *Nisi mittam digitum meum in lacum clavium, & ponam manum meam in latus eius, non credam*: Cribrauit Petrum iterum atq; iterum cribro securitatis, cum diceret, *Bonum est hic esse, ponamus hic tria tabernacula*; cribro presumptionis cum gloriosius iactaret, *Etiamsi omnes scandalizati fuerint in te, tamen ego non scandalizabar*; & rursus, etiamsi oportuerit me mori tecum, *non negabo*. At quorsum ego Apostolos viritum, & seniores excusos nominem, cum eos ita coniunctim ventilaverit, ut eos omnes ambitiosos, arrogantes, superbos, & prioritatem inter sese affectantes cerne-
ret, & tamen vel modice, vel nullius fidei quod ijs iterum atq; iterum exprobrat Servator noster.

At ista fortassis levia sunt, vipore quæ omnia, ut tot Antipatri abiecit crimina, vel unica Olympia lachrymula possit abstergere: videte igitur graviores: Videte Cribrum simulationis, in quo Iudas osculatus est Christum & prodidit, videte Cribrum desperationis, quo rursus agitur, seipsum strangulavit: videte Cribrum periurij, quo Petrus actus & circumactus, ad vocem vnius ancillulae negavit, parum est, pernegavit, hoc quoq; etiam non parum est, iuravit, curavit, percuravit, atque deprehensi sunt, *Christiane*; Non novi hominem. Certe non ad intuitum Christi exisset Petrus, & fleisset amicus, nullum cum Iesuita equivocatione, nulla verbi ambigibilia, nulla mentis reservatio, nulla Inquisitionis incompetencia, nulla periculi magnitudo cum servare potuisset, quin in alterum cum Produttore Iudæ perisset.

periisset. Videte cribrum defectionis, derelictionis, quo omnes discussi & excussi, ad apprehensionem sui Domini (vt Ephraimita in Die belli) *resiliunt*, & turpiter aufugerunt; tantum vnus secutus est, sed is à longè, & quàm strenuè se gesserit, audistis, Is enim Petrus fuit.

Sic, ô sic sæuiit Sathanas in tyrones istos, quos in resurrectione Christi cum videret instructos scientiâ, donatos varietate linguarum, repletos Spiritu Sancto, claros operibus, insignes miraculis, dispersos in omnes terrarum vrbes, & in stuporem Orbis ita prevalentes, vt *totus mundus eos sequeretur*, Deus bone! quantas tragædias excitavit? quot carceres? quot vincula? quot cruces? quot gladios? quot strages attulit, vt eos à Christo separaret? sed frustra: etenim iam positi in *Petram suam*, descendit *pluuia*, *venērunt flumina*, *flauerunt venti*, & *irruerunt super eos*, at illi vt montes in Domino firmati fortiter steterunt, nihili reputantes hanc Sathanæ malitiam, sed *pro gaudio exultantes*, quod *digni habiti essent*, qui *contumeliam pro Christo paterentur*. Quod cum perspiceret Sathanas, non potuit non ululare ad dolores suos, vt *Hamian* cum videret honorem *Mardochei*, vt *Saul* cum præsenticeret imperium *Dauidis*, vt *Perseus* cum sequeretur triumphum *Emili*, ita & iste ad tantum imperij sui mutationem non potuit non ingemiscere & dolere, dolere & ingemiscere: at ille nihil minus, sed positis suspirijs & fæmineis lachrymis, vel silice durior persistit in ira, & furore suo, eosq; eorumq; discipulos, per mare per terras furens persequitur: non vt *Cæsar* in

in folio sedens, & ita disponens mandata sua, sed ipse ambulat, ipse currit, ipse volat, pervolat, non in fanatico discursu, ut olim Pyrrhus ab Epiro ad Romanam, à Româ ad Siciliam, à Sicilia ad Carthaginiem, à Carthagine ad Macedoniam, & ita rursum ad Epirum, ubi cum suo Cines copulari vellet, & ingiter genus indulgere, sed reipsa ab urbe ad urbem, à gente ad gentem, à populo ad populum, per omnes terrarum plagas Unde venit Titan & nati ubi sidera cuncta vagantur iste totius Orbis Peripateticus, ut novitior holce, & ex primâ lanugine Christianos quocumque modo destrueret. Qui etiam si per eius malitiam faceret ut spectaculum Mundi, Angelis, Hominibus, Stultis, Renobiles, Angustati, Afflicti, Errantes in montibus, in cavernis, gurgulis ferre, exusti flammis, decorati à bestiis, tamen Spartam quam nati sunt, ita ostendunt, ut quod magnus ille Gergium Apostolus in magnitudine sui animi pro se & suis exclamavit, *Quomodo separabit de amore Dei? non tribulatione? non angustia? non furore? non nuditate? non persequente? non persecutio? non cladibus? Non una? non duae? non tres? non Angeli, non Principes, non Potestates, non praesentia, non futura nos circumspiciant? separabit de virtute Dei quae est in Iesu Christo: Ita & illi, eodem spiritu inflammati, eodem zelo excitati, non omni milia fidei, etiam ad quae ora tyrannorum vocerant sunt, Venimus igitur & venimus, & locum suum belliarum, & osium disperamus, & verperamus, & fruemur deificationis, & omnia infernam supplicia, modo Iesum Christum in quatuor.*

Interim videtis Cribraionem, quam exercuit
 Diabolus in Apostolos, & primos eorum successo-
 res: at istos cum cerneret ex suis malis ita exerce-
 re, ut iam nauagros, aut sylvas, aut invia, aut de-
 serta montium incalerent, sed ipsas urbes imple-
 rent, & non implerent tantum, sed in ijs regerent,
 & tanquam Domini imperarent, tum vultum mu-
 tavit. Protinus iste, & posita leonis pelle vulpinam
 induit: & quod ventorum rabie non potuit, illud
 splendore solis effectum dedit: etenim ut Noam in
 vinea superavit, quem inter sentes & spinas veteris
 Mundi superare non potuit, ut Davidem in palatio
 vicit, quem inter tot bella & arma invictum sensit,
 ut Lotum in Zoare perdidit, quem in Sodoma purum
 integrumq; miratus est: ita & Ecclesiam Christi,
 quam frangere non potuit tyrannorum impetu, eam
 perdidit Capuanis delicijs, Otio, Desidijs, Luxurijs,
 Mollitijs, ceterisque pacis & prosperitatis illecebris;
 quibus irretiti sacerdotes sui, prorsus à Paulo, pro-
 prius à Petro, prorsus à Christo deviarunt: ita ut il-
 lud, quod de Caligula Tacitus recensuit *Neminem
 servum meliorem fuisse, neminem Domitium deterio-
 rem*, idem de Illa Ecclesia affirmari possit. Nihil
 illa purius fuisse in servitute, nihil deformius in li-
 bertate, nihil serenius in inopia, nihil turpius in a-
 bundantia. Siquidem *Salomon peperit dominum, &
 Filia devoravit Matrem*: Ita ut illa Regina urbium,
 Illa imperatrix Orbis, Illa dilecta Deo, dilecta
 Mundo civitas, quae religione magis quam armis
 triumphauerat, iam facta esset sicut illa Babylon
 Apocalyp.

Apocalypica, cui extendum fuit tanquam ex altera Sodomâ, quicumq; saluus esse voluit.

Hucusq; (Patres & Fratres) vidimus industriam, astutiam, malitiam Satharâ: sed ut *Xerxes in excelsa monte* extra telorum iacium: Ut qui in portu nauigant extra ventorum rabiem, aliorum bella & naufragia intuentur; ita & nos in tuto versantes, siccis oculis aspeximus, quæ alij non sine multo sanguine pertulerunt. Quid ergo? num liberi sumus? num immunes trahi cincti millibus? num Gribum eius etiam & internos non veritas Satharâ? num ut à *sele Orbe Britanni*, ita & nos à *saâ malitia druffi* sumus? num sumus ut *Israhelita in Gessen* nullis plagis obnoxij? Vtinam sed videre mihi videor eodem dolos, & artes, quas posuit in Patres nostros, in nos parare etenim non potestis non recordari, illa Syllana, Neroniana, verè Mariana tempora, ubi *Cassius Marius, Didius, Lurimari* nostri, alijque multi viri docti, & probi (quibus mandata non digne erant) & casti, & iusti, & laqueos, & furas, & equuleos, & ipsam Satharâ malitiam tolerarunt. At ecce in istis vicinis, superavimus, & tanquam eorum in igne explantiam, tanquam triticum in ventileto Christi purgatum puri permansimus. Certe in illo tempore fuit illam, & ingens gloria nostrorum, etenim fuit Ministeria vestris in nos candor, in vestra modestia, in incessu gravitas, in vestris religio, in virtutis sanctitas, at nunc vulnus stravit Satharâ, & ut Patres nostros, ita & nos corripit in pace nostra.

Vultis ut ista demonstrum vobis? at ego in non

nonuldo

E 2

sum

sum, qui aut Patrum, aut Fratrum meorum nuditates aperiam; præsertim cum hostes satis multos habeamus, qui ista quasi pro aris & focis ubiq; declamitent: etenim non viuimus in illis Constantini temporibus, non in illâ aureâ ætate, vbi Nobiles & Aulici nostri, *errant nostra paludamentis suis obte-
cti sunt*: sed in isto deplorato sæculo, vbi festu- & nœvi nostri nostris Principibus trabes, & macu-
lie apparent: Qui si non essent, tamen plerumq; ex nostris gregibus habemus, non oves & agnos mu-
tos, sed *pias garrulas, & loquaces*, quæ fortia lo-
vis etiam in fabulis decantabunt: Quæ si silerent, ta-
men & hinc & illinc videre licet, & insultantes *is-
males, & execrantes Sibinas, & blasphemantes
Absusbas*, scilicet ex alterâ parte *Papistas*, ex alte-
râ *Separatistas* cum suis choris malignantium, quo-
rum libri pleni sunt iniuriarum, calumniarum, con-
vitiarum in nos & nostros, ita vt etiam si curari pos-
sint vulnera quæ dedêrunt, necesse tamen est vt ci-
catrices maneant: At si nec isti, nec illi loquerentur,
tamen supra hos omnes hostem habemus Satha-
nam, qui verè Criticus est nostrarum actionum, ex-
aminis omnium scriptos & apices examinat: qui
annales scribit vniuersiusq; vitæ, qui Ephemer-
idem ad horam custodit nostrorum omnium pecca-
torum, quem nunquam expunget, priusquam eam
suo sanguine Christus abstergerit: *nam iustitiam
& Quæres eum sicut filius filiarum inter eos Syros,
sicut Elia inter eos falsos Prophetas, sicut ovis &
agnus inter tot lupos & tigrides, vt illis omnibus ora
obthuron.*

obeharentur, & vt adversarij nostri videntes opera
nostra aut convertantur, aut confundantur, Quid re-
stat: nisi vt attendamus & nobis ipsis & nostris gre-
gibus, vt vigilemus, & oremus, ne incidamus in ten-
tationem, vt induamus armaturam, totam armaturam
Dei, vt possimus resistere in die malo: & vt verbo di-
cam (quod erit instar omnium) vt nigramur, enitamur,
vt quales in ore, tales in opere, quales in templo, tales
in foro, quales in pulpitis & suggestis, tales in vita &
conuersatione simus. *Quod facis Deus per Domi-
num nostrum Iesum Christum; Cui cum
Patre & Spiritu Sancto, sit omnis ho-
nor, laus, & gloria, in
sacula saculorum.
Amen.*

FINIS.